

Klimatkommunernas svar på betänkandet *Mer biogas! För ett hållbart Sverige* SOU 2019:63

Sammanfattade synpunkter

Nyttorna med biogas är flera – klimatnyttan, återcirkulering av växtnäringsämnen och minskad övergödning, förbättrad biodiversitet och markkvalitet, minskad lukt från gödsel, möjligheter för landsbygdsutveckling, industriell utveckling, hållbar näringspolitik och försörjningstrygghet. Kommunerna, som vi representerar, spelar en viktig roll i biogasens värdekedja. De hanterar avfall som kan bli substrat för biogasproduktion, de producerar biogas och de upphandlar och köper in biogas som drivmedel.

Klimatkommunerna ser därför mycket positivt på att biogasen lyfts i en gedigen utredning, som kan användas som kunskapsunderlag i regional och lokal planering framöver. Utredningen ger ett faktatätt och utförligt material om bland annat biogasproduktion, biogasens samhällsnyttor, biogasmarknaden och biogasens roll i omställningen, som olika aktörer kan ta avstamp ifrån.

Vi ser överlag positivt på de förslag till styrmedel som läggs fram i utredningen, och vill tillföra ett par kommentarer och förslag. Här är en sammanfattning i punktform av kommentarerna som utvecklas vidare på sidorna 4-8:

- Det är välkommet att biogasfrågan lyfts på nationell nivå och i och med det ges ökad status. Vi klarar oss inte med antingen biogas eller elektrifiering – vi behöver både och!
- I dagsläget när allt fokus från de stora marknadsaktörerna ligger på elfordon så behövs mer fokus och stöd till biogasen. Att få tydliga och trygga spelregler kommer förhoppningsvis att underlätta utvecklingen.
- Vikten av en ökad självförsörjningsgrad när det gäller allt från bränslen till mat och förbrukningsvaror, har i och med coronakrisen blivit tydligt. I dagsläget finns det sannolikt en större förståelse för att det oväntade kan inträffa, och att satsningar som gynnar lokala bränsleproducenter lönar sig i längden.
- Det är bra att utredningen föreslår ett nationellt mål för ökad biogasproduktion. Men utredningens redovisning av olika källor ger underlag för ett mål på 10 TWh i stället för 7 TWh.
- Import av biogas innebär att Sverige går miste om produktionsrelaterade nyttor som gör biogas till det ”win-win-bränsle” det är. Dessutom betraktas biogas som samdistribueras med importerad naturgas i västsvenska gasledningssystemet som fossil inom EU:s utsläppshandelssystem ETS, dvs. den bidrar inte till att uppfylla Sveriges klimatpolitiska mål. Mot bakgrund av detta borde utredningen tydligare analysera risken med att importerad biogas även fortsättningsvis kan få ett högre stöd jämfört med svenskproducerad biogas.

- Produktionspremien som föreslås i stödpaket 1 är ett bra styrmedel, men premien borde ges även vid rötning av andra substrat än gödsel, på en nivå som är jämförbar med omgivande länders produktionsstöd. Hur ser möjligheterna ut för lönsam produktion av biogas från andra substrat än gödsel?
- Flera av Klimatkommunernas medlemmar undersöker hur gröna restprodukter, från exempelvis skötsel av parker, naturreservat och våtmarker kan bli till biogas, med nyttor för bland annat biologisk mångfald på köpet. Klimatkommunerna noterar att utredningen inte omfattar den här typen av ”gröna” substrat, och undrar varför denna avgränsning gjorts.
- Möjligheten att göra biogas från olika former av vallgrödor bör kunna uppmärksammas tydligare. Dessa har ett bra energiutbyte och bidrar till det öppna och varierade landskap som vi så gärna vill bevara.
- Klimatkommunerna ser att biokol är en teknik på uppgång med många bra användningsområden för kommuner, och tycker att det vore intressant att höra utredarnas syn på detta.
- I utredningen saknas ett resonemang om fördelar med och möjligheter till produktion av biogödsel från avloppsslam. Biogödsel från avloppsslam kan ersätta fossil och importerad fosfor samt energikrävande kvävekonstgödsel. Därför bör det införas en särskild premie för biogasproduktion som bidrar till att sluta kretslopp av näringsämnen, förutsatt att detta kan göras utan att tillföra skadliga ämnen till jorden. Det är av stor vikt att det görs satsningar för att hitta metoder att uppnå en renare rötrest vid biogasproduktion från slam.
- Det är mycket viktigt att undantaget för koldioxidskatt finns kvar för biogas. Koldioxidskatt ska belasta sådant som är negativt för miljön, att lägga detta på ett miljövänligt bränsle skulle ge ett signalfel som kan underminera biogasen som miljöbränsle.
- Utredningens förslag om att inrätta ett system för ursprungsgarantier eller motsvarande är Klimatkommunerna positiva till. Både för att hålla koll på fossilgas vs. biogas, men också för att kunna se gasens ursprung, både vad gäller land och typ (råvara, produktionssätt och utvinningsmetod).
- Regeringen har föreslagit att ett frival införs för kommunalt avfall från verksamheter. Ett frival kan äventyra möjligheten att uppnå målet om att hälften av matavfallet ska återvinnas genom kompostering eller rötning. Bättre vore en ändring av avfallslagen som gör separering och insamling av matavfall och annat organiskt avfall obligatoriskt för alla tätorter med en befolkning på 5000 invånare eller mer.
- Utredningens förslag behöver förtydligas på vissa punkter, så att det framgår vilka aktörer som är berättigade till de stöd som föreslås (se sid. 7)
- Regeringen bör se över möjligheten att införa reduktionsplikt även för användningen av naturgas och gasol, för att stimulera mer produktion av flytande och komprimerad biogas.
- Att transportera flytande gas via bil är kostsamt och medför vissa risker. Att få igång många små infrastrukturer, innebär att det på sikt kan löna sig att bygga samman de mindre näten till större gasnät.

Om utredningen

Regeringen beslutade den 31 maj 2018 att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att kartlägga hur biogasens nytta som resurs kan tas till vara på bästa sätt och ge förslag på hur biogas kan ges konkurrenskraftiga villkor genom långsiktigt stabila spelregler. Syftet är att biogas ska kunna bidra till att nå Sveriges energi- och klimatpolitiska mål på ett kostnadseffektivt sätt, samtidigt som hänsyn tas till värdet av de nyttor som produktion av biogas bidrar med för att nå andra samhällsmål.

Utredningens förslag i korthet

I utredningen presenteras en analys av biogasens situation i nuläget. Nulägesanalysen beskriver de samhällsnyttor som biogasen är förknippad med, och hur en ökad produktion och användning av biogas kan bidra till att uppfylla klimat-, miljö- och energimål.

Nulägesanalysen konstaterar också att biogasens potential inte tas till vara på ett eftersträvansvärt sätt i nuläget, och att de styrmedel som finns idag inte skapar tillräckligt goda förutsättningar för att biogasproduktionen i Sverige ska vara långsiktigt konkurrenskraftig. Den beskriver hur Sverige har valt att stötta användningen av biogas istället för produktionen av biogas, till skillnad från fler andra länder (exempelvis Danmark), och att detta har lett till konkurrensfördelar för importerad biogas (den har fått stöd både när den produceras i sitt ursprungsland och när den sedan används i Sverige). Konkurrensvillkoren för svensk biogas har därför inte varit fördelaktiga.

Utifrån nulägesanalysen föreslår utredarna ett nationellt mål för biogasproduktion och två stödpaket, som syftar till att undanröja eller mildra de marknadsmisslyckanden och marknadshinder som präglar den svenska biogasmarknaden.

Två stödpaket

Stödpaket 1 ska stötta biogasproduktion och förädling från **rötning**, genom tre premier (nedan). De tre premierna kan kombineras (en aktör som producerar biogas från gödsel och sedan uppgraderar och förvätskar gasen är berättigad till samtliga premier). Klimatklivet kompletterar dessa nya stöd bra och utredarna förespråkar att biogasen även fortsättningsvis ska vara berättigad till stöd via Klimatklivet. Stödpaket 1 innehåller följande delar:

- En *gödselgaspremie* på 40 öre/kWh biogas producerad från gödsel.
- En *uppgraderingspremie* på 20–30 öre/kWh för biogas som uppgraderas. Premien ges till de aktörer som producerar rågas som sedan uppgraderas. Syftet är att stötta och utöka produktionen av uppgraderad biogas från rötning.
- En *förvätskningspremie* på 10–15 öre/kWh. Premien ges till de aktörer som producerar rågas som sedan förvätskas. Förvätskning av biogas är en relativt ny teknik i Sverige, som gör det ekonomiskt möjligt att förflytta biogas betydligt längre sträckor än om den är i gasform. Detta är särskilt viktigt i områden som inte är anslutna till gasnätet och där biogasen i dagsläget främst handlas på lokala eller regionala marknader. Förvätskning förbättrar förutsättningarna för att biogas ska kunna användas i tunga transportfordon och inom sjöfarten.

Stödpaket 2 syftar till att bredda produktionen, förädlingen och användningen av biogas och andra förnybara gaser inom fler sektorer. Utredarna poängterar att priset på förnybara gaser behöver vara konkurrenskraftigt med naturgaspriset för att öka användningen av förnybara gaser inom industrin och fler sektorer. Stödpaket 2 innehåller följande delar:

Lån och garantier som erbjuds till befintliga och nya producenter av biogas från rötning och av förnybara gaser som produceras med annan teknik.

- En *premie för produktion och förädling* av förnybara gaser med **andra tekniker än rötning**. Utredarna föreslår att premienivån sätts genom ett auktionsförfarande. Motivet till premien är att nya tekniker bör kommersialiseras eftersom dessa bedöms som nödvändiga för att sektorer såsom industri och sjöfart ska kunna övergå till att använda biogas och andra förnybara gaser i stor skala.

Skattebefrielse – bakgrund och utredningens förslag

Biogas är i dag skattebefriad inom både transportsektorn och värmeproduktion. Detta kan ses som en logisk följd av att koldioxidskatten inte belastar några biodrivmedel, men utifrån EU-lagstiftningen ses detta som en skattenedsättning i förhållande till naturgas. Utredningen bedömer att biogasens skattebefrielse bör finnas kvar både för transportsektorn och för värmeproduktion, men säger att frågan bör lyftas vid ett antal kontrollstationer, eftersom ställningstagandet i skattefrågan påverkar vilken nivå på produktionsstöd som är möjlig.

Biogas eller ursprungsgarantier – bakgrund och utredningens förslag

Under arbetet med utredningen har det blivit tydligt för utredarna att det finns ett behov av att bättre kunna kontrollera och garantera biogasens ursprung, för att:

- öppna upp möjligheter att särskilja naturgas från biogas
- göra det lättare för biogasanvändare att tillgodoräkna sig biogasens fördelar inom elcertifikatssystemet och EU:s utsläppshandelsystem.
- främja handel med biogas mellan länder och underlätta marknadsintegration.

Därför föreslår utredarna att ett biogasregister och/eller system för ursprungsgarantier för gas inrättas. Registret bör samordnas med den unionsdatabas för att spåra drivmedel som kommissionen ska utveckla (detta har också Energimyndigheten föreslagit tidigare). Systemet behöver kunna användas tillsammans med krav om uppfyllande av hållbarhetskriterier. Utredarna menar att regeringen bör ge Energimyndigheten de uppdrag som är nödvändiga för att så ska ske.

Klimatkommunernas kommentarer till styrmedelsförslagen

Klimatkommunerna ser mycket positivt på att det gjorts en gedigen utredning om biogasens nyttor och vad som behövs för att öka produktionen och användningen i Sverige. Det är välkommet att biogasfrågan lyfts på nationell nivå och i och med det ges ökad status. Vi klarar oss inte med antingen biogas eller elektrifiering – vi behöver både och!

Utredningen ger ett faktatätt och utförligt material om bland annat biogasproduktion, biogasens samhällsnyttor, biogasmarknaden och biogasens roll i omställningen, som olika aktörer kan ta avstamp ifrån vid regional och lokal planering (även om lokala förutsättningar såklart alltid måste vägas in).

Bra med ett nationellt mål

Det är positivt att utredningen föreslår ett nationellt mål för ökad biogasproduktion. Vi tror att det samlar biogasaktörer och stimulerar en ökad produktion. Men målet för biogas som produceras via rötning är för lågt. Utredningens redovisning av olika källor ger underlag för ett mål på 10 TWh i stället för 7 TWh.

Svensk eller utländsk biogas – gör det någon skillnad?

Om man tittar ur ett rent klimatperspektiv har det inte så stor betydelse var biogasen är producerad – det är positivt att biogas ersätter fossila bränslen i olika sektorer. Däremot innebär import av biogas att Sverige går miste om alla de produktionsrelaterade nyttor (metanläckage undviks, avfall omhändertas, kol och näringsämnen återcirkuleras, övergödning minskar, försörjningstrygghet ökar, landsbygdsutveckling, hållbar industriell utveckling etc.) som gör biogas till det ”win-win-bränsle” det är. Utredningen skulle tydligare kunna belysa det faktum att dessa gröna värden stannar i produktionslandet och inte kommer importlandet tillgodo.

Ett problem för klimatnyttan (i alla fall på pappret) är att biogas som samdistribueras med naturgas i västsvenska gasledningssystemet betraktas som fossil inom EU:s utsläppshandelsystem. Det innebär att importerad biogas inom gällande system inte bidrar till att uppfylla Sveriges klimatpolitiska mål.

Klimatkommunerna menar mot denna bakgrund att utredningen i högre utsträckning borde *analysera risken med att importerad biogas även fortsättningsvis kan få ett högre stöd jämfört med svenskproducerad biogas.*

Vilka substrat ska premieras?

Produktionspremien som föreslås i stödpaket 1 är ett bra styrmedel, men *premien borde ges även vid rötning av andra substrat än gödsel, och på en nivå som är jämförbar med omgivande länders produktionsstöd.* Svensk biogasverksamhet kommer i hög utsträckning vara beroende av hur mycket av den danska utbyggnaden som kommer att avsättas på den svenska marknaden. Premierna som utredningen föreslår är tänkta att utjämna förhållandena, men det gäller som sagt bara där gödsel används som substrat.

Ur klimatsynpunkt är det naturligt att rikta premien till gödsel, eftersom en ökad produktion av biogas från gödsel leder till största undvikna växthusgasutsläpp. Men *utredningen borde tydligare beskriva hur möjligheterna ser ut för lönsam produktion av biogas även från andra substrat än gödsel.* Exempelvis, får matavfall det produktionsstöd som krävs? I Eskilstuna byggs exempelvis en separat rötkammare för att ta om hand i första hand matavfall. På så sätt får man en rötrest som utan problem kan återföras till lantbruket. Med bra stöd även för substrat som matavfall kan den här typen av anläggningar komma till stånd i högre utsträckning.

Det finns också potential för biogasproduktion från gröna restprodukter, från exempelvis skötsel av parker, naturreservat och våtmarker. Flera av Klimatkommunernas medlemmar undersöker hur grönt avfall kan bli till biogas. Biogasproduktion av exempelvis gräsklipp skapar incitament att forsla undan kväverikt gräsmaterial och på så sätt skapa miljöer som gynnar biologisk mångfald. Nedfallna löv är en annan resurs att ta vara på, liksom andra restprodukter. *Klimatkommunerna noterar att utredningen inte omfattar den här typen av ”gröna” substrat, och undrar varför denna avgränsning gjorts.*

Möjligheten att göra biogas från olika former av vallgrödor bör kunna uppmärksammas tydligare. Dessa har ett bra energiutbyte och bidrar till det öppna och varierade landskap som vi så gärna vill bevara. I många mellanbygder står ofta valet mellan beskogning och värnande av det öppna odlingslandskapet. Vallen ger flera skördar per år, så vissa skördar kan användas till djurfoder och vissa till biogasproduktion. Det viktiga är att vallproduktion kan ske för att bibehålla ett öppet och varierat odlingslandskap och dessutom kan vallgrödan vara ett värdefullt inslag i en växtföljd för att undvika de sjukdomar på grödan som kan bli en följd av väldigt ensidig odling. För att det ska vara attraktivt med odling för biogasproduktion måste det finnas en vettig prisbild - man ska trots allt konkurrera med gödsel (från människor eller djur) där "råvaran" är gratis. En nackdel för substrat från vallgrödor är att det handlar om stora volymer som av ekonomiska skäl bara klarar av att transporteras

några få mil, något som inte nödvändigtvis behöver vara ett problem om det bara finns bra stöd för att starta upp lokal biogasproduktion i mindre skala.

Biokol är en teknik som är på uppgång i flera av våra medlemskommuner. Biokol bildas genom pyrolys av organiskt material, och har flera positiva egenskaper, bland annat en lång halveringstid i marken (dvs fungerar som en kolsänka), ökar jordens vattenhållande förmåga och förmågan att hålla näringsämnen, kan återcirkulera fosfor utan att oönskade ämnen följer med, och gynnar mikroorganismer. Vissa substrat passar bäst att göra biogödsel och biogas av, och andra substrat passar bäst att göra biokol och biogas av. *Klimatkommunerna ser att biokol är en teknik på uppgång med många bra användningsområden för kommuner, och tycker att det vore intressant att höra utredarnas syn på detta.*

Biogas från avloppsreningsverken – hur kan vi få ökad fosforåterföring?

Avloppsreningsverken står för en stor andel (35 procent¹) av biogasproduktionen i Sverige, och en fortsatt ökning av biogasproduktionen kräver fortsatt rötning av avloppsslam. Om gödsel ges fördelar gentemot andra substrat, i form av den gödselgaspremie som föreslås, så slår detta mot all biogasproduktion från andra substrat. Ett resultat blir att produktionen av biogas vid avloppsreningsverken riskerar att minska.

I utredningen saknas ett resonemang om fördelar med och möjligheter till produktion av biogödsel från avloppsslam. Utredningen hänvisar i detta avseende till den regeringstillsatta utredningen om en giftfri och cirkulär återföring av fosfor från avloppsslam (hållbar slamhantering, SOU 2020:3). I uppdraget ingår bl.a. att utreda hur ett förbud mot spridning av avloppsslam kan utformas samtidigt som fosfor i slammet tas till vara. Vi anser att biogödsel från avloppsslam kan bidra till en värdefull kolsänka, ersätta fossil och importerad fosfor samt energikrävande kvävekonstgödsel. Därför bör det införas en särskild premie för biogasproduktion som bidrar till att sluta kretslopp av näringsämnen, förutsatt att detta kan göras utan att tillföra skadliga ämnen till jorden.

När rötat slam inte får användas på jordbruksmark går slammet istället till förbränning. Om slamförbränningen ökar riskerar biogasproduktionen vid reningsverken att minska, eftersom ett orötat slam har ett betydligt högre värmevärde. Med andra ord är det mer fördelaktigt att elda upp slammet direkt och få ut mer energi, istället för att röta det och producera en användbar produkt (biogas) och en oanvändbar produkt (rötresten). Om det rötade slammet istället kan renas och användas för näringsåtervinning ökar värdet med att också producera biogas. *Här är det viktigt att se till behovet att få till en fungerande helhet - satsningar för att hitta metoder att uppnå en renare rötrest är mycket viktiga.*

Samrötningsanläggningar behöver en skjuts

Nästan hälften av biogasen i Sverige produceras i så kallade samrötningsanläggningar (36 st.) som också har stått för större delen av produktionsökningen under 2000-talet. Samrötningsanläggningar är ofta större och genom att använda en mix av olika råvaror – som matavfall, gödsel och avfall från livsmedelsindustrin – kan de producera en stor mängd biogas. *Produktionsökningen i samrötningsanläggningar har helt avstannat under 2018². För att få fart på utvecklingen och hålla igång den behövs framöver bättre stöd till samrötning.*

Skattebefrielse fortsatt viktig

¹ <https://www.energigas.se/fakta-om-gas/biogas/statistik-om-biogas/>

² <https://www.energigas.se/fakta-om-gas/biogas/statistik-om-biogas/>

Det är mycket viktigt att undantaget för koldioxidskatt finns kvar för biogas. Koldioxidskatt ska belasta sådant som är negativt för miljön, att lägga detta på ett miljövänligt bränsle skulle ge ett signalfel som kan underminera biogasen som miljöbränsle. Utan skattebefrielsen skulle priset på förnybart drivmedel höjas avsevärt, vilket skulle göra att användningen kraftigt begränsas.

Ursprungsgarantier – en bra idé

Utredningens förslag om att inrätta ett system för ursprungsgarantier eller motsvarande är Klimatkommunerna positiva till. Både för att hålla koll på fossilgas vs. biogas, men också för att kunna se gasens ursprung, både vad gäller land och typ (råvara, produktionssätt och utvinningsmetod).

Bestämmelser om frival för avfall påverkar mängden substrat

Regeringen har i promemorian *Genomförande av reviderat EU-direktiv på avfallsområdet* föreslagit att ett så kallat frival införs för kommunalt avfall från verksamheter. Frivalet innebär att verksamheter själva ska kunna välja vem som hämtar och behandlar deras hushållsliknande avfall, även om det normalt faller under kommunens ansvar. Frivalet behandlas inte i detta betänkande, men frågan är relevant eftersom potentialen i biogasproduktionen beror på hur tillgången till lämpliga substrat ser ut. Med ett frival kan kommuner inte längre besluta om obligatorisk utsortering av matavfall, och följden riskerar bli att mindre biogas och biogödsel produceras i kommunerna. Ett frival kan alltså äventyra möjligheten att uppnå regeringens mål om att hälften av matavfallet ska återvinnas genom kompostering eller rötning. *Bättre vore en ändring av avfallslagen som gör separering och insamling av matavfall och annat organiskt avfall obligatoriskt för alla tätorter med en befolkning på 5000 invånare eller mer.*

Förtydliganden om vem som är stödberättigad

Utredningens förslag behöver förtydligas på vissa punkter, så att det framgår vilka aktörer som är berättigade till de stöd som föreslås:

- I §14 står det att ” Stöd får lämnas till företag för produktion av rågas som uppgraderas till biodrivmedel.” Formuleringen kan uppfattas som att kommunala anläggningar inte får ta del av stödet. Det framgår inte heller tydligt om stöd kan ges till kommunala bolag. En biogasproduktion tex i form av biogasanläggning är många gånger en dyr anläggning för en enskild kommun så det är viktigt att stödet kan ges oavsett hur kommunerna ”går in i” produktionen.
- Det kan tydliggöras att det är *produktion av rågas* som är stödberättigad (och inte uppgradering eller förvätskning) även om stödet endast omfattar den del av produktionen som sedan går vidare till uppgradering/förvätskning. I Jönköping produceras exempelvis rågas av kommunens tekniska kontor medan uppgraderingen görs av ett externt företag. Utredningens förslag till stöd innebär att det endast är kommunens produktion som kan få ta del av stödet.
- Samma önskemål om förtydligande gäller stödet till förvätskning av biogas. Ska kommunal verksamhet vara stödberättigad eller inte? Eftersom kommuner är viktiga aktörer både i den befintliga och framtida produktionen av biogas bedömer Klimatkommunerna att även kommunal verksamhet bör få möjlighet att ta del av föreslaget stöd både i stödpaket 1 och 2.

Övriga kommentarer

Regeringen bör se över möjligheten att införa reduktionsplikt även för användningen av naturgas och gasol, för att stimulera mer produktion av flytande och komprimerad biogas.

Det är också positivt att rapporten lyfter fram upphandling som ett kraftfullt verktyg för att nå målen om en fossilfri fordonsflotta. För att möta en ökande efterfrågan från kommuner och andra aktörer behövs fler olika typer av biogasfordon på marknaden. Trenden har varit att bilar som är lämpliga för t.ex. taxiverksamhet är svåra eller rentav omöjliga att få tag på (enligt branschen). Det saknas också lämpliga biogasfordon i segmentet färdtjänstbussar, mindre lätta lastfordon och så vidare. På personbilssidan finns det fler alternativ, men i övrigt verkar fordonsbranschen tycka att kommunerna och andra verksamheter inte köper in tillräckligt många fordon för att det ska vara intressant att importera. Även om den aktuella remissen gäller bränslet och inte fordonen vill vi understryka att hela kedjan måste hänga ihop för att slutkunden ska bli nöjd. Först när ingen länk i kedjan saknas går utvecklingen snabbare.

Att transportera flytande gas via bil är kostsamt och medför vissa risker. Därför bör vi gynna de som försöker skapa en helhet med rörbundet gasnät mellan producenter och leveransplatser. Att få igång många små infrastrukturer, innebär att det på sikt kan löna sig att bygga samman de mindre näten till större långlivade och hållbara gasnät.

Om Klimatkommunerna

Klimatkommunerna är en förening med 37 kommuner och en region som medlemmar. Medlemmarnas klimatarbete ligger i framkant i Sverige och världen, med tuffa klimat- och energimål och ambitiösa åtgärder.

Klimatkommunernas övergripande syfte är att minska utsläppen av växthusgaser i Sverige genom erfarenhetsutbyte, påverkansarbete och spridning av goda exempel. Vi är en pådrivande aktör för det nationella klimatarbetet genom att lyfta fram vilka möjligheter, hinder och drivkrafter som har betydelse för arbetets resultat.

För styrelsen

Lennart Bondeson, ordförande i Klimatkommunerna